

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: ( )
Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: ( )
Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde
belast met
behandeling: dhr. B.L.L. van der Velde

Vergadering PS: 10 juli 2020
Nr:
Agenda nr:
Vergadering GS: 30 juni 2020
Nr: 20020592

Onderwerp: compensatie marinierskazerne

Aan Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

In februari werd bekend dat het kabinet voornemens was om de marinierskazerne alsnog niet naar Vlissingen te verplaatsen. Begin maart is de heer Wientjes aangesteld als speciaal adviseur, om een compensatiepakket samen te stellen dat ruimhartig compensatie biedt aan de Zeeuwse regionale partijen. Die compensatie heeft betrekking op vergoeding van de gemaakte kosten, compensatie voor de sociaal-economische effecten die de mariniers met zich mee zouden hebben gebracht, en versterking van het beeld van het vestigingsklimaat in Zeeland. De regionale partijen hebben overeenstemming bereikt met het kabinet over een compensatiepakket.

In de periode tot 2030 gaat het om Rijksinvesteringen van ruim € 650 miljoen. Daarna bedragen de structurele investeringen nog eens ruim € 66 miljoen per jaar. De werkgelegenheidseffecten worden geschat op ca 1000 banen, plus 200 studenten per jaar, die zich na hun studie ook blijvend in Zeeland kunnen vestigen.

Het belang van dit akkoord is tweeledig. In de eerste plaats gaat het om compenserende maatregelen voor het feit dat de marinierskazerne niet komt. Maar een tweede, misschien nog wel groter belang is dat het kabinet zich committeert aan herstel van vertrouwen in de relatie tussen kabinet en Zeeland en dit pakket ziet als het begin van een langjarig partnerschap. Wij hebben ingestemd met dit compensatiepakket, onder voorbehoud van goedkeuring door uw staten, en stellen u nu voor die goedkeuring te verlenen.

Wat willen we bereiken?

Met het instemmen met dit pakket bereiken we twee zaken, namelijk concrete compensatie voor het feit dat de marinierskazerne niet komt, maar belangrijker nog, een expliciete en duidelijke intentie van het kabinet om samen op te trekken in de komende jaren, in een langjarig partnerschap. Deze intenties blijken ook uit de kabinetsbrede verantwoordelijkheid, die uit de breedte van het pakket spreekt, en het zeer bijzondere proces aan Rijkszijde, waarbij in korte tijd heel veel zaken zo concreet als mogelijk gemaakt zijn. Het bestuursakkoord, waarop uw instemming gevraagd wordt, is bijgevoegd als bijlage bij dit statenvoorstel.

Wat doen we daarvoor?

Uiteraard biedt het pakket niet één op één compensatie voor de marinierskazerne. Dat kan ook niet. Het gaat er om dat de effecten van het pakket tenminste vergelijkbaar zijn met de effecten die de komst van de mariniers gehad zou hebben. Naar ons oordeel is dat het geval.

Het eerste spoor heeft betrekking op de vergoeding van directe kosten. De claim van € 20,9 miljoen is geheel gehonoreerd. Dat is ruimhartig, omdat er in de overeenkomsten bepalingen stonden, die aangaven dat kosten voor infrastructuur en aanleg nutsvoorzieningen maar gedeeltelijk vergoed zouden worden wanneer de marinierskazerne niet door zou gaan. Bovendien was er discussie met Defensie over € 4 miljoen kosten die al gemaakt zouden zijn voor het bouwrijp maken, en op grond daarvan niet vergoed zouden hoeven worden. Desondanks worden de regionale uitgaven, met voorbijgaan van de opvatting van Defensie en de bepalingen in de overeenkomsten, geheel vergoed.

De gedeelde OZB door de gemeente Vlissingen wordt voor een belangrijk deel gecompenseerd doordat het nieuwe justitieel complex ook weer OZB zal opleveren. De gemiste OZB in de tussenliggende jaren – tot aan realisatie van dat justitieel complex - wordt naast een toegekende verdragingsvergoeding van € 2 miljoen geacht mede gecompenseerd te worden door alle andere onderdelen van het pakket, die in Vlissingen terecht komen.

De sporen compensatie en herstel van het beeld van het vestigingsklimaat komen beide tot uitdrukking in het totale verdere pakket. De directe werkgelegenheidseffecten van het totale compensatiepakket op korte termijn zijn kleiner. Dan gaat het om de werkgelegenheid die er mee is gemoed om in Zeeland een grootschalig justitieel complex te realiseren, dat – nog meer dan bijvoorbeeld de zittingslocatie bij Schiphol, waar nu het MH17-proces plaatsvindt - geschikt is voor rechtszaken met een grote maatschappelijke impact. Naast een rechtbank komt ook een strategisch kenniscentrum rondom ondermijnende criminaliteit. De combinatie met de extra beveiligde inrichting, die eveneens bij dit complex hoort, brengt werkgelegenheid van in totaal ca 500 fte met zich mee.

Het Delta Kenniscentrum levert naar verwachting nog eens zo'n 140 banen in directe zin op, maar heeft daarnaast een duurzaam effect door de toestroom van ca 200 studenten per jaar. Belangrijke winst is dat die hier ook een masteropleiding kunnen afronden in de gebieden waar Zeeland sterk in is: water, energie en voedsel. Daarmee houden we Zeeuwse jongeren vast, en trekken we ook jongeren van buiten aan, die na hun afstuderen beschikbaar komen voor de Zeeuwse arbeidsmarkt. In samenhang met een versterking van de Kenniswerf in Vlissingen en de versterking van Impuls ontstaan daarmee ook mogelijkheden voor nieuwe startups van bedrijven, waaruit ook weer werkgelegenheid zal ontstaan. Daarnaast wordt in samenwerking met de Erasmus Universiteit een opleidingscentrum voor huisartsen gerealiseerd.

Van de 1800 mariniers werd verondersteld dat deze voor belangrijk deel (zo'n 60%) zich daadwerkelijk met hun gezinnen in Zeeland zouden vestigen. Dit pakket levert op de korte termijn een kleiner aantal arbeidsplaatsen op (ca 640 gerelateerd aan justitieel complex en Delta Kenniscentrum), maar biedt daarnaast zicht op nog eens ca 400 arbeidsplaatsen via de ontwikkeling van de Kenniswerf en jaarlijks 200 studenten, waarvan wordt aangenomen dat die zich voor ongeveer de helft ook blijvend in Zeeland vestigen. Door die structurele component mag verwacht worden dat dit pakket op termijn een groter (en qua type werkgelegenheid ook breder) effect heeft dan de komst van de marinierskazerne gehad zou hebben.

Essentieel voor het slagen van het pakket is dat ook de bereikbaarheid wordt versterkt. In de eerste plaats omdat met name de kenniscentra die worden gerealiseerd dan ook goed bereikbaar moeten zijn. Maar daarnaast blijkt uit onderzoeken dat juist voor jonge professionals goede verbindingen per openbaar vervoer zeer belangrijk zijn als vestigingsvoorwaarde. Dus om er voor te zorgen dat afgestudeerden ook in Zeeland blijven, zijn die verbindingen een belangrijke voorwaarde. Dat begint met één snelle intercity per uur extra, die in de toekomst verdubbeld kan worden naar 2 keer per uur.

Vervolgens wordt de positie van de industrie versterkt. Dan gaat het over de eerste stappen van de realisatie van de railverbinding tussen Gent en Terneuzen, het gezamenlijk onderzoeken hoe de positie van North Sea Port kan worden versterkt, en samen optrekken bij de ambities op het gebied van groene waterstof.

Tenslotte is het gelukt om ook het zoeken naar een oplossing om Evides in publieke handen te krijgen onderdeel van het pakket te maken. De tijd was te kort om alle opties uit te werken, te beoordelen op voor- en nadelen en daar nu een besluit over te nemen. De heer Knops heeft wel aangegeven dat hij zich persoonlijk hard maakt voor een oplossing en dat ook de minister van Financiën, de heer Hoekstra, met een positieve instelling naar dat dossier kijkt. Voor ons is een oplossing van groot belang, omdat er een relatie bestaat naar de bijdrage van de provincie in het dossier kenniscentrum. De investering in het Delta kenniscentrum is buitengewoon groot, ook voor Rijksbegrippen, en de grootste impuls die in tientallen jaren op onderwijsgebied is gegeven. Daarom vraagt het Rijk van ons ook een betekenisvolle bijdrage (van € 20 miljoen op een totale businesscase van ruim € 140 miljoen), die voor het Rijk niet onderhandelbaar is. Dat is meer dan de bijdrage van € 9 miljoen voor de derde fase van Campus Zeeland, die in de doorkijk van de investeringsagenda is opgenomen. Tegelijkertijd biedt het

Delta Kenniscentrum ook aanzienlijk meer dan was voorzien in die derde fase van Campus Zeeland. Wij hebben een oplossing voor het Evides-dossier als voorwaarde benoemd, omdat een oplossing voor dat dossier voorlopig de enige manier is waarop wij een mogelijkheid zien om die gevraagde bijdrage ook daadwerkelijk op te brengen. Daar is begrip voor bij het Rijk. Harde garanties dat er een oplossing voor het Evides dossier komt hebben we niet – dat kon ook niet in de zeer beperkte tijd – maar wij hebben daar, gelet op de uitspraken van de heer Knops, mede namens de heer Hoekstra, wel vertrouwen in. Tijdens de kwartiermakersfase van het Delta Kenniscentrum zal dit verder uitgewerkt worden: de bijdrage van de provincie kan volgens de businesscase ook de vorm van bijdragen *in kind* of onderzoeksopdrachten aannemen.

Ten slotte omvat het pakket nog een aantal andere onderdelen, die ook gezien kunnen worden als herstel van het beeld van het vestigingsklimaat: versterking van de zorg via een huisartsenopleiding, investeringen in de kenniswerf en in Impuls, een aardgasvrije wijk in Vlissingen en een project voor versterking van de arbeidsmarkt. Het totale pakket, inclusief alle onderliggende fiches, is bij deze nota gevoegd.

Natuurlijk leven er nog andere wensen in Zeeland, die niet in het pakket zijn opgenomen. Een tolvrije tunnel, of wensen op het gebied van cultuur. Tegelijkertijd is het ook niet reëel om te veronderstellen dat letterlijk alle wensen van Zeeland in één keer zouden worden vervuld. En daarnaast zou een tolvrije tunnel wel tegemoetkomen aan de wensen vanuit de bevolking, maar mede in relatie tot de forse investering die dit vanuit het Rijk vergt een kleiner structureel effect hebben dan het pakket dat nu voorligt. Het pakket dat nu voorligt, is krachtig, omvangrijk en onderling versterkend. In totaal levert dit een grote sociaal-economische impuls op voor Zeeland, die zeker op de langere termijn effecten heeft die meer dan vergelijkbaar zijn met de marinierskazerne.

De investeringen van het Rijk, die met dit pakket zijn gemoeid, tellen op tot een veelvoud van de investering die het Rijk in de Marinierskazerne zou doen. De financiële tabel voor de Rijksinvesteringen is, net als de kamerbrief, als bijlage bij dit statenvoorstel gevoegd. Vanuit het perspectief van het Rijk is het pakket daarmee alleszins ruimhartig, maar tegelijkertijd ook het maximaal haalbare te noemen.

Verder stellen wij u voor hiermee het groot project marinierskazerne te beëindigen. De uitvoering van “Wind in de zeilen” is geen groot project – de middelen komen immers vooral van het Rijk – maar wij zullen daarover, gezien het grote belang, rapporteren conform de rapportages voor grote projecten. Wel is het denkbaar dat onderdelen op een later moment een afzonderlijk groot project worden.

Bij dit statenvoorstel zijn de bestuursovereenkomst, het rapport van de heer Wientjes en de fiches, alsmede de brief aan de Tweede Kamer en de investeringstabel bijgevoegd. Andere onderliggende stukken kunt u raadplegen via <https://www.zeeland.nl/compensatie-marinierskazerne>.

Wat zijn de klimaateffecten?

De onderzoeken die zijn afgesproken, gericht op samenwerking bij de ambities op het gebied van groene waterstof en elektrificatie van bedrijven dragen bij aan onze klimaatdoelstellingen.

Wat mag het kosten?

Ten behoeve van het justitieel complex worden gronden opnieuw om niet en bouwrijp beschikbaar gesteld, vergelijkbaar als bij de Marinierskazerne. Hiervoor wordt door de regio € 4,13 miljoen aan afkoopsom beschikbaar gesteld, waarmee het bouwrijp maken, benodigde sanering en ontsluiting volledig wordt afgekocht. Het perceel met het Mobilisatie (MOB)complex komt in eigendom van de regio, waarbij de kosten voor sloop en sanering mede afhangen van de benodigde toekomstige alternatieve invulling van het perceel (mede afhankelijk van dijkverzwaring). Dit is verdisconteerd in de hiervoor vermelde afkoopsom.

Tijdens de kwartiermakersfase van het Delta kenniscentrum zal bezien worden hoe de provinciale bijdrage, mede in relatie tot de ontwikkelingen op het Evides-dossier, exact wordt ingevuld. Wij komen daar op een later tijdstip op terug.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op (kostensoort)

De ontvangen vergoeding van € 14,75 miljoen voor de gemaakte kosten zal eerst gebruikt moeten worden ter afboeking van de tot en met heden geactiveerde kosten Markaz en de gemaakte kosten in 2020 ten behoeve van het compensatieproces.

- Rekening houdend met de nog uit te voeren werkzaamheden voortvloeiend uit het markaz dossier (en vergoed in de € 14,75 miljoen) en een reservering van nog uit te voeren werkzaamheden in het

compensatiepakket resteert er in 2020 een vrijval van € 1 miljoen.

Voorstel is hiervan om € 0,5 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve en een € 0,5 miljoen toe te voegen aan de salarisruimte (vergoeding salariskosten, te verdelen over 2020 € 0,1 mln., 2021 / 2022 € 0,2 mln. per jaar).

- Verder valt met ingang van 2021 structureel € 0,5 miljoen aan afschrijvingslasten / toevoegingen aan Bestemmingsreserve Markaz vrij in de provinciale meerjarenbegroting ten gunste van de budgettaire ruimte. Tevens vervalt met ingang van 2021 structureel de bate uit erfpacht en de last van de regiobijdrage, beiden € 0,6 miljoen, derhalve budgettair neutraal.
- Bovenstaande verwerken in eerstvolgende begrotingswijziging.
- Het krediet Markaz ad € 15 miljoen kan worden afgesloten.
- De Bestemmingsreserve Markaz hernoemen en een nieuwe bestemming geven: Bestemmingsreserve Wind in de Zeilen (o.a. ter dekking van afkoopsom, zoals hiervoor verwoord).

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 juni 2020, nr. 20020592;

besluiten:

1. goedkeuring te verlenen aan de bestuursovereenkomst inzake het compensatiepakket voor de marinierskazerne.
2. de financiële gevolgen te verwerken in de eerstvolgende begrotingswijziging
3. de bestemmingsreserve Markaz om te vormen tot bestemmingsreserve Wind in de Zeilen
4. het krediet Marinierskazerne af te sluiten en de het groot project Marinierskazerne te beëindigen.